

Huvudman

SÖDERTÄLJE KOMMUN
sodertalje.kommun@sodertalje.se

Beslut

Datum 2025-11-18
Dnr SI 2025:7188
Sida **1 (15)**

*Rättelse av beslut enligt 36 §
förvaltningslagen (2017:900) den
19 november 2025/Nicole
Gazett.

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Rosenborgskolan i Södertälje kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södertälje kommun att senast den **20 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd och utredning av frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Södertälje kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Södertälje kommun ska vidta följande åtgärder

Arbetet med särskilt stöd

1. Se till att rektor, eller den rektor har delegerat uppgiften till, skyndsamt inleder en utredning om en elevs behov av särskilt stöd för varje anmälan om särskilt stöd som görs. Detsamma gäller beträffande anmälningar som redan har kommit in, men där sådan utredning ännu inte har påbörjats. Rektorn ska under perioden den 18 november 2025 till den ~~13 mars 2025~~ *13 mars 2026 dokumentera hur många anmälningar om särskilt stöd som har kommit in samt ange vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att rektor, eller den rektor har delegerat uppgiften till, skyndsamt genomför en utredning om särskilt stöd för de elever som har ett åtgärdsprogram utan att en sådan utredning har skett. Rektorn ska dokumentera datum för när dessa utredningar startades och avslutades för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Arbetet med frånvaro

1. Se till att rektor, om en elev bedöms ha upprepad eller längre frånvaro oavsett om den är giltig eller ogiltig, skyndsamt utreder frånvaron om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Rektorn ska under perioden den 18 november 2025 till den ~~13 mars 2025~~ *13 mars 2026 dokumentera de elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt ange när utredning har inletts och, i förekommande fall, slutförts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Södertälje kommun en anmärkning avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Södertälje kommun avseende brister rörande anmälan till huvudmannen när en utredning av elevers frånvaro inleds. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser trygghet och studiero inklusive arbetet mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Ange Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:7188).

Om ärendet

Skolinspektionen har i augusti 2025 inlett en tillsyn av Rosenborgskolan i Södertälje kommun. Utbildningen vid grundskolan omfattar årskurs 4–9 och skolan har cirka 600 elever.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer. Besök på skolenheten har skett den 15–16 september och intervju med rektor har hållits den 19 september 2025. Som en del av tillsynen har även skriftlig dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, frånvaroutredningar och utredningar av kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om verksamheten vid Rosenborgskolan följer gällande bestämmelser vad gäller skolans arbete inom områdena extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro, studiehandledning på modersmålet, trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärarna uppger att extra anpassningar används i stor utsträckning i klassrummen och att många av dem sker på gruppnivå för att de som lärare ska hinna med. Alla elever får i huvudsak de extra anpassningar de ska ha även om det enligt några lärare kan bli väntetid och vara svårt med prioriteringar. Skolan har en gemensam lektionsstruktur och dokumenterar elevernas extra anpassningar i skolans system.

Särskilt stöd

Av intervjuer framgår att lärarna anmäler en elevs behov av särskilt stöd till elevhälsan för respektive stadium (EHS) genom ett säkert meddelande i skolans system och får en bekräftelse tillbaka. Lärare beskriver att de gör en anmälan "om insatserna inte hjälper, när det inte går framåt" eller när mentor fått uppgift om eleven från flera håll och förstår att "anpassningarna inte räcker". På mellanstadiet kan anmälan även göras vid månadsvisa stödkontroller samt klasskonferenser. Anmälda elever tas upp på EHS-möten där biträdande rektor på delegation av rektor startar utredningar om särskilt stöd. En utredning om särskilt stöd avslutas alltid med ett beslut om att upprätta alternativt inte upprätta åtgärdsprogram, även om det enligt rektor är ovanligt att åtgärdsprogram inte upprättas. Elevhälsan beskriver att upprättade åtgärdsprogram delges elev och vårdnadshavare skriftligt och många gånger även muntligt. Under skolbesöket har Skolinspektionen inhämtat och granskat sex åtgärdsprogram. Dessa är beslutade av rektor, innehåller datum för uppföljning och utvärdering samt överklagandehänvisning.

Skolan har inför tillsynen upprättat en förteckning över elever anmälda för särskilt stöd under det senaste året. Förteckningen omfattar totalt 96 elever, varav 59 hör till högstadiet. Av förteckningen framgår att 35 elever i årskurs 8 och 9 anmäldes för särskilt stöd den 12 augusti 2025. Skolinspektionen har i intervjuer ställt frågor om dessa elever.

Elevhälsan uppger att alla anmälningar har gjorts av dem och förklarar att dessa elever uppmärksammades redan under förra läsåret då de inte nådde målen i ett eller flera kärnämnen. I januari 2025 gjorde speciallärarna en sammanställning och eleverna togs upp på EHS, där de konstaterade att flera elever hade behov av stöd i form av kortare insatser eller insatser i grupp. Sammanställningen uppdaterades i maj och alla kvarvarande elever anmäldes sedan i augusti 2025. Utredning har i september 2025 startats för 18 av dessa 35 elever, de som går i årskurs 9. För de övriga 17 eleverna i årskurs 8 har utredning ännu inte påbörjats vid tillsynsbesöket och elevhälsan har svårt att se hur dessa utredningar ska kunna ske skyndsamt. Rektor uppger att elevhälsan gjorde anmälningarna utifrån en helhetsbild och eftersom det inte inkommit några anmälningar. Skolan kommer att kraftsamla och i tillägg till tjänsteanteckningen anger rektor att de ser över möjligheten att anställa ytterligare en speciallärare eller specialpedagog.

Högstadielärarna är i intervju kritiska till skolans system kring särskilt stöd och uppger att de saknar dialog med elevhälsan angående elever, att utredningar tar lång tid eller i vissa fall inte startas alls eftersom speciallärarna inte har tid. Enligt en lärare har flera elevers vårdnadshavare själva kontaktat BUP för utredning eftersom skolan inte gör något. En annan lärare beskriver det som att eleverna befinner sig i ett väntrum,

medan man testar sig fram med anpassningar som man i många fall i förväg vet inte kommer att hjälpa. Lärarna uppger att de långt tidigare via säkra meddelanden har anmält flera av de i augusti 2025 anmälda eleverna, men fått till svar att de måste se till att alla lärares extra anpassningar i alla ämnen dokumenteras och att ingen utredning påbörjas innan dess. Lärarna namnger flera elever i årskurs 9, varav en elev anmäldes för mer än ett år sedan, två elever för ungefär ett år sedan och en elev för minst ett halvår sedan.

Elevhälsan uppger att det kan stämma, men att de inte uppfattar det som en anmälan om inte extra anpassningar har fyllts i, prövats och utvärderats. Lärarna kan också behöva pröva andra extra anpassningar. Det är vanligt att dessa uppgifter saknas när lärare lyfter elever via säkra meddelanden och då skickas dessa alltid tillbaka till lärarna. På fråga om hur ofta detta sker svarar elevhälsan att "det är fler gånger som vi har skickat tillbaka än att vi har startat utredning". Rektor bekräftar att det inte alltid startas en utredning om särskilt stöd i alla ärenden som anmäls, men menar att det handlar om enstaka elever där underlaget brister och att detta alltid följs upp. Beträffande två elever som enligt lärarna anmäldes för minst ett år sedan uppger rektor att det inte finns någon tidigare formell anmälan.

Elever i särskild undervisningsgrupp

Av dokumentation och intervjuer framgår att skolan i augusti 2025 startade upp en särskild undervisningsgrupp, Studion, där ett tiotal elever nu går. Alla elever i gruppen har åtgärdsprogram som är beslutade av rektor, men enligt elevhälsan var dessa inte klara när gruppen drog i gång och de baserades dessutom på ett magert underlag då eleverna på grund av hög frånvaro inte kunde utredas kunskapsmässigt.

Skolinspektionen har på skolan tagit del av åtgärdsprogrammen för fyra elever som går i Studion. Enligt skolans förteckning har två av dessa elever tidigare anmälts för särskilt stöd. Den ena anmäldes den 21 december 2022, men uppgifter om utredning saknas. Två andra elever har enligt förteckningen inte anmälts för särskilt stöd, men har haft betyget F eller streck i flera ämnen två terminer bakåt. Av intervju med rektor och kompletterande information efter skolbesöket framgår att det inte har genomförts några utredningar om särskilt stöd för i vart fall tre av de fyra eleverna samt beträffande ytterligare en elev i gruppen. För att kunna besluta om åtgärdsprogram och bereda eleverna plats i Studion har det dock i systemet noterats ett och samma datum i september 2025 för när utredning har startats och avslutats. Rektor uppger att de för att kompensera detta satte korta utvärderingsperioder i åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan

undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap. 11 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att det av utredningen framgår att skolan arbetar med extra anpassningar och att elevers behov av stöd anmäls. Det har heller inte framkommit annat än att rektor fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram och att dessa följs upp och utvärderas. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen menar att, även om skolan i samband med myndighetens tillsyn har anmält ett stort antal elever för behov av särskilt stöd, så är det inte visat att skolans process för särskilt stöd på högstadiet uppfyller skollagens krav. Utredningen visar på ett otydligt anmälnings- och utredningsförfarande där höga krav ställs på vad som ska ingå i en anmälan för att anses som en sådan. Lärares anmälningar leder därför inte alltid till en utredning om särskilt stöd utan skickas tillbaka till lärarna i stället för att kompletteras. För i vart fall tre elever i årskurs 9 har detta förfarande inneburit att elevernas utredning om behov av särskilt stöd avsevärt har fördröjts. Skollagen stadgar visserligen att extra anpassningar i normalfallet ska prövas innan en elevs behov av särskilt stöd anmäls, men det innebär inte att elevhälsan regelmässigt kan låta bli att ta emot en anmälan på det sätt som gjorts. Skolinspektionen konstaterar dessutom att för hälften av de elever som anmäldes den 12 augusti 2025 hade det vid tidpunkten för intervju med rektorn, den 19 september 2025, ännu inte inletts någon utredning. Beträffande dessa elever har elevhälsan uttryckt att de har svårt att se hur utredning ska kunna ske skyndsamt.

Skollagens reglering ger inte utrymme för en bedömning av om en utredning om särskilt stöd ska startas eller inte efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av sådant stöd har inkommit. En utredning kan dock vara olika omfattande. Om en elevs behov inte utreds, eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven helt eller i vart fall under en viss tid, bli utan det särskilda stöd som eleven kan ha rätt till. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolan inte uppfyller lagens krav på skyndsamt utredning, vilket är en brist.

Av utredningen i ärendet framgår vidare att någon utredning om särskilt stöd inte alls har genomförts för flera elever i den särskilda undervisningsgruppen, trots att åtgärdsprogram har upprättats för dem. Även detta är en brist. Skolinspektionen noterar särskilt att en av dessa elever enligt skolans förteckning är anmäld för behov av särskilt stöd 2022. Att det är fråga om elever med omfattande frånvaro och att korta utvärderingsperioder har valts i åtgärdsprogrammen saknar betydelse. Av

3 kap 7 § skollagen följer uttryckligen att en elev ska ges särskilt stöd om en utredning visar att eleven är i behov av det. En placering i särskild undervisningsgrupp kräver dessutom enligt skollagen särskilda skäl.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingiven dokumentation framgår att lärare fyller i elevers frånvaro på lektioner i skolans system och att ogiltig frånvaro vid första lektionen följs upp av personal på skolan. Lärarna uppger att frånvarorapporteringen fungerar bra.

Av dokumentation och intervjuer framgår att skolan under förra läsåret införde nya rutiner för frånvaroarbetet och att ett närvaroteam bildades inför höstterminen 2025. Uppgår frånvaron till 20 procent eller mer ska den enligt skolans rutin utredas antingen som en del av en utredning om särskilt stöd eller i form av en problematisk frånvaroutredning. Beslut om utredning tas av biträdande rektor efter att ärendet har lyfts till EHS. Lärarna tar in underlag, men elevhälsan har huvudansvaret för utredningen och ger, efter analys och samlad bedömning, förslag på åtgärder till närvaroteamet. Under skolbesöket har Skolinspektionen inhämtat och granskat sex frånvaroutredningar.

Skolinspektionen har under tillsynen tagit del av en förteckning med sammanlagt 80 elever som skolan anser hade en upprepad eller längre frånvaro under förra läsåret. Enligt förteckningen anmäldes frånvaro för 52 högstadieelever till huvudmannen den 28 augusti 2025. För 34 av dessa elever, med mer än 20 procents frånvaro förra och eller förrförra terminen, har skolan fyllt i att frånvaron inte har utretts. På fråga om hur det ser ut för tio av dessa elever uppger elevhälsan att någon utredning inte har inletts, medan rektor menar att utredning startades för samtliga 34 elever i slutet av augusti 2025 i samband med att frånvaron anmäldes till huvudmannen.

Rektor uppger att frånvaroarbetet är en utmaning för skolan och att skolan måste arbeta vidare med implementeringen av roller och rutiner. Skolledningen upptäckte i oktober 2024 att det inte hade genomförts några frånvaroutredningar alls på högstadiet och 18 utredningar startades då upp. Underlaget som kom in från lärare var dock av olika kvalitet och svårt att använda. Trots att nya rutiner infördes fungerade frånvaroarbetet inte under vårterminen 2025. Mentorerna flaggade inte för elever med problematisk frånvaro och utredningar startades inte tillräckligt tidigt. Biträdande rektor startade därför upp de 34 frånvaroutredningarna i slutet av augusti 2025.

Skolinspektionen har efter besöket inhämtat frånvaroutredningarna för de tio elever som det frågats specifikt om. Dokumentationen utvisar att nio av utredningarna startades den 27 augusti 2025. Sex av dessa elever hade en frånvaro som översteg 20 procent under hela förra läsåret. En av utredningarna startades den 20 oktober 2024. I denna skedde dock ingen utredningsåtgärd innan den 14 september 2025 då närvaroteamet bad mentor att utreda vad frånvaron beror på.

Av dokumentation och intervjuer framgår att all frånvaro på mellanstadiet utreds och anmäls till huvudmannen. Enligt rektor beror det på att speciallärarna där har tagit ett stort ansvar. Elevhälsan beskriver att det på mellanstadiet också händer att samma elever utreds både för frånvaro och särskilt stöd, något som på högstadiet endast har skett vid ett tillfälle.

Anmälan till huvudman

En anmälan till huvudmannen om att en frånvaroutredning har startats sker, enligt information från skolan, genom att en digital blankett skickas som ett säkert meddelande via skolans system. Av skolans förteckning framgår att frånvaron för 52 elever från årskurs 8 och 9 har anmälts till huvudmannen den 28 augusti 2025. Elevhälsa och rektor uppger att anledningen till det stora antalet anmälningar detta datum var att inga blanketter hade skickats under förra läsåret då skolledningen felaktigt trodde att det skedde automatiskt i systemet. För 18 av de anmälda eleverna hade utredning, enligt rektor, inletts i oktober 2024. Av dokumentation och intervjuer framgår att frånvaro för mellanstadiееlever har anmälts till huvudmannen när utredning har inletts.

Rättslig reglering

En elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska

rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. Syftet med en frånvaroutredning är att skolan ska upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos eleverna. Det är en grundläggande åtgärd för elever som annars riskerar att inte nå kunskapskraven och att gå miste om den utbildning de har rätt till. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron. En systematisk utredning ligger sedan till grund för de åtgärder som ska vidtas för att eleven ska delta i den obligatoriska verksamheten. Formuleringen ”upprepad eller längre frånvaro” uttrycker när en utredning bör inledas, oavsett om det finns tecken på att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller inte. (Prop. 2017/18:182, s. 56 ff.)

Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras. (prop. 2017/18:182 s. 60, 62)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att frånvarorapportering sker på skolan men att det finns tydliga skillnader i hur frånvaroarbetet det senaste läsåret har bedrivits på mellan- respektive högstadiet. Skolinspektionen bedömer att det på högstadiet finns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro.

Av utredningen framgår att skolledningen redan i oktober 2024 uppmärksammade brister i högstadiets arbete med frånvaroutredningar. Trots detta och i strid med skolans egen rutin, är det inte förrän i slutet av augusti 2025, i samband med Skolinspektionens tillsyn, som utredning inleds beträffande 34 elever vilka enligt skolan haft en problematisk skolfrånvaro under minst en termin. Skolinspektionen noterar särskilt att sex av dessa elever hade en frånvaro som översteg 20 procent under hela förra läsåret. Av en granskad frånvaroutredning framgår vidare att inga utredningsåtgärder har skett förrän i september 2025 fastän utredning inleddes i oktober 2024. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att lagens krav på att skyndsamt utreda orsaker till elevers frånvaro inte uppfylls, vilket är en brist.

Vidare framgår av utredningen att det dröjer till i slutet av augusti 2025 innan anmälan till huvudmannen görs beträffande 18 högstadieelever för

vilka frånvaroutredning startades i oktober 2024. Skollagen ställer krav på att en sådan anmälan ska ske snarast efter att en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro har inletts. Skolan har dock självständigt upptäckt och åtgärdat bristen, varför Skolinspektionen bedömer att en nödvändig rättelse enligt 26 kap. 12 § p. 2 skollagen har skett och avstår från att ingripa.

Att upptäcka och tidigt agera för att motverka frånvaro hos elever är enligt förarbetena till skollagen en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas. Tidiga åtgärder är ofta avgörande för att eleven ska återgå till skolan och inte gå miste om den utbildning som de har rätt till. Skolinspektionen påminner avslutningsvis om skollagens krav på att inleda en utredning om särskilt stöd om förutsättningarna för en sådan utredning är uppfyllda.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Södertälje kommuns verksamhet vid Rosenborgskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med särskilt stöd och frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Södertälje kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingiven dokumentation från skolan framgår att 14 elever på skolan har studiehandledning på modersmålet i sju olika språk samt att fyra elever på skolan inte ges sådan handledning trots att de har behov av det. Vid intervjuer framkommer att två av dessa elever har slutat på skolan och att för de andra två eleverna i årskurs 8 har studiehandledning i språken engelska och spanska beställts hos kommunen. Elevhälsan beskriver att det har varit svårt att få tag i studiehandledare i vissa språk, bland annat engelska, vilket medför att det ibland tar lång tid innan elever får tillgång till studiehandledning. En lärare uppger att studiehandledningen för eleven i spanska nu är bokad och på gång.

Utöver dessa två elever nämner lärarna en elev i högstadiet med behov av studiehandledning i mongoliska, ett språk som inte finns att tillgå i kommunen. Den eleven har dock fått möjlighet till handledning på engelska, men tackat nej. Därutöver finns enligt intervjugrupperna inga ytterligare elever i behov av studiehandledning som inte ges det.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att två elever på skolan med behov av studiehandledning i engelska respektive spanska inte ges sådan. Studiehandledning har beställts hos kommunen, men inte kommit till stånd på grund av svårigheter att hitta studiehandledare. Att dessa elever inte ges studiehandledning är en brist.

Rätten till studiehandledning enligt 5 kap. 4 § skolförordningen omfattar alla elever och syftar till att använda elevens modersmål som ett redskap för kunskapsutvecklingen i olika ämnen. Huvudmannen har enligt bestämmelsen en skyldighet att anställa eller anlita studiehandledare och ges dessutom i sista hand möjlighet att anordna studiehandledning digitalt i interaktiv form.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Södertälje kommuns verksamhet vid Rosenborgskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet. Utredningen visar dock att bristen rör enstaka elever där skolan har beställt studiehandledning från kommunen.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Södertälje kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Trygghet och studiero

Samtliga intervjugrupper beskriver en god trygghet bland eleverna, även om de yngre eleverna säger att vissa platser utomhus ibland kan kännas otrygga samt att det finns vissa elever som man inte vill stöta sig med. Skolan har ordningsregler som generellt följs av eleverna. Lärare och elever uppger att studieron är varierande och att det ofta är samma elever som stör. Studieron skiljer sig mellan olika ämnen och klasser samt beroende på tid på dagen. De yngre eleverna upplever ofta att studieron brister på lektioner, särskilt i helklass.

Av dokumentation och intervjuer framgår att skolan på olika sätt har arbetat och arbetar för att förbättra elevernas trygghet och studiero. Förebyggande arbeten bedrivs bland annat genom skolans Trygghetsteam och följs regelbundet upp. Elevenkäter och observationer används för att identifiera problem. Skolan har vidare gjort flera specifika insatser i klasser och årskurser där studieron har brustit. En åtgärd på mellanstadiet har varit att utöka lärarresurserna till ett så kallat trelärarskap. Även eleverna beskriver konkreta trygghetsskapande åtgärder, till exempel flera lärare på skolgården. Intervjugrupperna uttrycker samstämmigt att skolans arbete har lett till förbättringar.

Lärarna uppger att det på högstadiet händer att elever visas ut kortvarigt från lektioner, till exempel i ämnen där det finns säkerhetsrisker. En diskussion med eleven sker alltid efteråt och ibland kontakt med vårdnadshavare eller möten tillsammans med skolledning. Lärarna har inte hört talas om att det sker någon utredning av elevers ordningsstörande beteende, men uppger att elevhälsa och skolledning känner till vilka eleverna är. Elevhälsan beskriver att samtal förs med elev och vårdnadshavare. Samtalen dokumenteras, men inte i någon systematiserad form.

Rektor bekräftar att huvudmannen saknar ett lämpligt system för utredningar av detta slag, men uppger att skolan utreder elevers ordningsstörande beteende även om lärare behöver bli bättre på att lyfta sådana elever. Under förra läsåret fattade rektor beslut om disciplinära

åtgärder i tio fall där upprepade ordningsstörningar eller allvarliga händelser har utretts. Exempelvis anmäldes två elever på mellanstadiet till EHS för att de varit ordningsstörande och rektor beslutade om disciplinära åtgärder för dem. Ett fortsatt arbete pågår kring dessa elever. Rektor tillägger i yttrande till tjänsteanteckningen att skolan behöver se över rutiner för utredning av ordningsstörande beteende som inte leder till disciplinära åtgärder.

Skyldigheten att motverka kränkande behandling

Samtliga intervjugrupper beskriver att både verbala och fysiska kränkningar förekommer på skolan, men att personalen agerar och anmäler när de får kännedom om att någon elev ansett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Antalet kränkningar har enligt lärarna på högstadiet minskat efter att skolan infört mobilförbud och mellanstadielärarna beskriver att de på raster ofta punktmarkerar vissa elever. Personalen har enligt elevhälsan blivit tryggare med att anmäla efter en utbildningsinsats på skolan under vårterminen 2025.

Av ingiven dokumentation framgår att 322 anmälningar om kränkande behandling har kommit in på skolenheten under det senaste året. Rektor ser att skolans arbete inom detta område har lett till stora förbättringar i hela kedjan i arbetet mot kränkningar, från anmälan till uppföljning av åtgärder. Alla anmälningar går vidare till huvudmannen och kurator blir ofta involverad i utredningen. Enligt elevhälsan har insatta åtgärder efter utredning varit mer effektiva på mellanstadiet än på högstadiet där kränkningar kan vara återkommande. Rektor menar dock att eleverna generellt tar samtal om kränkningar på stort allvar och att skolan använder alla typer av åtgärder, vid behov även disciplinära.

Skolinspektionen har tagit del av Rosenborgsskolans planer mot diskriminering och kränkande behandling för kalenderåren 2024 och 2025 med tillhörande bilagor.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om

förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9–10 §§ skollagen)

Arbetet mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att skolan arbetar både förebyggande och åtgärdande med kränkande behandling samt elevernas trygghet och studiero. De yngre eleverna har visserligen uppgett att studieron ofta brister, men personalen beskriver samstämmigt att förbättringar har skett och att arbetet är pågående. Utredningen visar inte annat än att skolan utreder elevers ordningsstörande beteende. Att lärarna inte känner till att detta sker och enligt rektor inte i tillräckligt stor utsträckning lyfter elever med ordningsstörande beteende, indikerar dock att processen inte är tydlig för hela personalen.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Södertälje kommun har brutit mot bestämmelserna vad gäller elevernas trygghet och studiero samt skyldigheten att motverka kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Nicole Gazett

Beslutsfattare
Signerat av: Nicole Gazett

X Åsa Lindeberg

Föredragande
Signerat av: Åsa Lindeberg